

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tdo/65/2022
Identifikačné číslo spisu: 6416010564
Dátum vydania rozhodnutia: 04.10.2023
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2023:6416010564.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obvineného Ing. P. E. pre prečin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí konanom 4. októbra 2023 v Bratislave, o dovolaní obvineného Ing. P. E. proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 6. augusta 2019, sp. zn. 5To/27/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného Ing. P. E. odmieta.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom (ďalej tiež „okresný súd“) z 3. decembra 2018, sp. zn. 1T/94/2016 bol obvinený Ing. P. E. (ďalej tiež „obvinený“ alebo „dovolateľ“) uznaný za vinného z prečinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že:

-ako konateľ spoločnosti AWINDOR, s. r. o. so sídlom Budovateľská 50, Prešov, v úmysle získať neoprávnený majetkový prospech v období, keď spoločnosť bola platobne neschopná a jej neuhradené záväzky vysoko prevyšovali pohľadávky, s vedomím, že nebude mať finančné prostriedky na zaplatenie dodaného tovaru, dňa 13. júla 2015 v spoločnosti K-system, spol. s r. o., so sídlom SNP 2780/170, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 31623387, objednal žalúzie a plechy s príslušenstvom v celkovej hodnote 12.094,80 Eur, ktorý tovar na základe preberacieho protokolu dňa 03. augusta 2015 prevzal, faktúru č.1201507530 vystavenú dňa 03. augusta 2015 na sumu 12.094,80 Eur doposiaľ neuhradil, čím spoločnosti K-system, spol. s r. o., so sídlom SNP 2780/170, 965 01 Žiar nad Hronom, IČO: 31623387, spôsobil celkovú škodu vo výške 12.094,80 Eur.

Okresný súd obvinenému Ing. P. E. uložil podľa § 221 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 38 ods. 2, ods. 3, § 36 písm. j) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 15 mesiacov, výkon ktorého mu podľa § 49 ods. 1 písm. a) Trestného zákona podmienene odložil a podľa § 50 ods. 1 Trestného zákona mu určil skúšobnú dobu v trvaní 30 mesiacov. Okresný súd súčasne podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku uložil obvinenému povinnosť nahradiť poškodenej spoločnosti K-system spol. s r. o. (ďalej tiež „poškodený“) spôsobenú škodu vo výške 11.490,06 Eur a podľa § 288 ods. 2 Trestného

poriadku poškodeného so zvýškom jeho nároku na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Proti rozsudku okresného súdu podal obvinený odvolanie, na podklade ktorého Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom zo 6. augusta 2019, sp. zn. 5To/27/2019 podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste a na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku sám podľa § 221 ods. 2, § 56 ods. 2, § 38 ods. 3 Trestného zákona uložil obvinenému peňažný trest vo výške 2.500,- Eur. Pre prípad, že by bol výkon uloženého peňažného trestu úmyselne zmarený, krajský súd obvinenému ustanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 2 mesiace. Výrok o náhrade škody zostal zrušením nedotknutý.

Proti naposledy uvedenému rozsudku krajského súdu podal obvinený prostredníctvom obhajcu JUDr. Slavomíra Dubjela dovolanie, a to z dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku.

Na odôvodnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, t. j. že v základnom trestnom konaní malo byť zásadne porušené právo obvineného na obhajobu, obvinený poukázal na to, že ním zvolený obhajca JUDr. Ľubomír Kuchár, ktorý ho zastupoval od 02. marca 2017 až do právoplatného skončenia veci, do 6. augusta 2019, podľa informácií obvineného zomrel v roku 2021 na nádorové ochorenie mozgu. Uvedená skutočnosť podľa jeho názoru zakladá oprávnenú domnienku, že ním zvolený obhajca už v čase rozhodovania krajského súdu (august 2019) nemal byť spôsobilý vykonávať funkciu obhajcu. V súvislosti s ďalším dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, t. j. že dovolaním napadnuté rozhodnutie má byť založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom, obvinený poukázal na znalecký posudok č. 5/2016 vypracovaný Ing. Darinou Štefančíkovou vo veci zistenia ekonomicko-finančnej situácie spoločnosti AWINDOR, s.r.o. (ďalej len „znalecký posudok“), ktorej konateľom bol obvinený. Za nezákonný označil znalecký posudok, pretože mal byť vypracovaný na podklade účtovných záznamov, ktoré mal obvinený dobrovoľne vydať vyšetrovateľovi. Obvinený si však v súvislosti s vydaním účtovných záznamov v súčasnosti nespomína na akékoľvek okolnosti vydania účtovných záznamov a namieta, že nebol poučený o tom, že nie je povinný vydať účtovníctvo spoločnosti AWINDOR s.r.o., ak by si vydaním účtovníctva mohol privodiť trestné stíhanie, a tiež nebol poučený o tom, že k dobrovoľnému vydaniu veci nesmie byť nijakým spôsobom donútený. Zároveň uviedol, že vo vyšetrovacom spise sa nenachádza ani zápisnica o vydaní veci a ani výzva na vydanie veci v zmysle § 89 Trestného poriadku. Obvinený zastáva názor, že v zmysle § 89 Trestného zákona mal byť vyzvaný na vydanie veci, mal byť poučený o práve nevydať vec a až následne mali byť realizované ďalšie úkony, ak by odmietol účtovníctvo vydať. Účtovníctvo spoločnosti AWINDOR s.r.o. malo byť pre absenciu výzvy na vydanie a poučenia o práve odmietnuť jeho vydanie, zaistené nezákonne. Zároveň malo byť „jediným zdrojom“ informácií o finančnej situácii spoločnosti, slúžilo aj ako podklad pre vypracovanie znaleckého posudku, preto v zmysle „teórie plodov z otráveného stromu“ je nezákonný aj znalecký posudok, na podklade ktorého bola preukazovaná platobná neschopnosť spoločnosti AWINDOR s.r.o. Obvinený z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že rozsudkami krajského súdu a okresného súdu, ako aj predchádzajúcim konaním bol porušený zákon z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného poriadku v jeho neprospech, aby rozsudok krajského a okresného súdu zrušil, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušované rozsudky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad a napokon, aby okresnému súdu prikázal trestnú vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

K dovolaniu obvineného sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žiar nad Hronom (ďalej tiež „prokurátorka“), ktorá uviedla, že sa nestotožňuje s argumentáciou obvineného a má za to, že v jeho trestnej veci súdy rozhodli zákonne a nie sú dané žiadne dôvody dovolania. K argumentácii obvineného sa bližšie vyjadrila tak, že hoci zvolený obhajca JUDr. Ľubomír Kuchár podľahol v roku 2021 závažnému ochoreniu, z tejto skutočnosti nemožno vyvodiť záver, že nebol reálne spôsobilý vykonávať funkciu obhajcu. V prípade obvineného sa nejednalo o povinnú obhajobu, obhajcu si zvolil a pokiaľ nebol spokojný s obhajobou, mohol si zvoliť iného obhajcu. Pokiaľ sa jedná o namietanú nezákonnosť znaleckého posudku č. 5/2016 je prokurátorka toho názoru, že dobrovoľné vydanie účtovníctva aj bez

náležitého poučenia nemôže byť dovolacím dôvodom, pretože vyšetrovaním boli zabezpečené aj iné listinné dôkazy, preukazujúce vinu obvineného. S poukazom na uvedené dôvody navrhla, aby dovolací súd dovolanie obvineného odmietol podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku.

K vyjadreniu prokurátorky sa písomne vyjadril obvinený prostredníctvom svojho obhajcu. Poukázal na to, že v dovolaní neuviedol, že by bol nespokojný s obhajobou, ktorú v jeho mene vykonával zosnulý JUDr. Ľubomír Kuchár. Ním zvolený obhajca ho neinformoval o jeho zdravotnom stave a hoci „bol profesionál oddaný jeho práci“, naďalej pokladá za pravdepodobné, že s ohľadom na jeho závažné ochorenie, reálne nebol spôsobilý vykonávať funkciu obhajcu. K námietke nezákonného znaleckého posudku obvinený uviedol, že je toho názoru, že daný posudok je „jediný dokaz“, ktorý ho usvedčuje v tom, že spoločnosť AWINDOR s.r.o. bola v čase skutku v zlej finančnej situácii. Uvedeným posudkom malo byť preukázané zavinenie, teda, že vedel o tom, že jeho spoločnosť nemá finančné prostriedky na zaplatenie objednaného a dodaného tovaru od poškodeného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací [§ 377 Trestného poriadku] pred vydaním rozhodnutia o dovolaní posúdil naplnenie procesných podmienok pre podanie dovolania a zistil, že dovolanie bolo podané proti prípustnému rozhodnutiu [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), osobou oprávnenou na jeho podanie [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonnej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na súde, ktorý rozhodol v prvom stupni (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Zistil ďalej, že dovolanie spĺňa obligatórne obsahové náležitosti (§ 374 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), a že obvinený pred podaním dovolania využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Najvyšší súd Slovenskej republiky však zároveň dospel k záveru, že podané dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, pretože je zrejme, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku [§ 382 písm. c) Trestného poriadku].

V prvom rade je potrebné uviesť, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným a záväzným rozhodnutiam súdov predstavuje výrazný zásah do právnej istoty a stability právnych vzťahov v právnom štáte. Aj z uvedeného dôvodu je dovolanie určené len k náprave najzásadnejších a zákonom taxatívne vymedzených procesných a hmotnoprávných väd, ktoré by svojimi dôsledkami mohli zásadne ovplyvniť trestné konanie, respektíve jeho procesný výsledok. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvého a druhého stupňa [primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod číslom 57/2007]. Dovolanie teda nezakladá ďalšiu riadnu opravnú inštanciu a nepredstavuje „ďalšie odvolanie“. (Primerane napríklad uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4Tdo/67/2018, 4Tdo/17/2019, 4Tdo/23/2019, 5Tdo/85/2017, 5Tdo/7/2020).

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 4 Trestného poriadku) - primerane rozhodnutie najvyššieho súdu publikované v Zbierke pod číslom R 7/2011. Obvinený v dovolaní ani nenamietal, že by mu bolo zo strany súdu alebo orgánov činných v trestnom konaní, bránené alebo bol by postupom súdu obmedzovaný v uplatňovaní jeho obhajobných práv (napr. právo vyjadriť sa ku všetkým skutočnostiam, ktoré sú mu kladené za vinu, právo odoprieť výpoveď, právo navrhnovať dôkazy a e.t.c.). Pokiaľ sa jedná o domnienku obvineného, že ním zvolený obhajca JUDr. Ľubomír Kuchár mal byť podľa jeho názoru nespôsobilý ho zastupovať v odvolacom konaní (august 2019) v dôsledku nádorového ochorenia, ktorému neskôr (v roku 2021) podľahol, tak pri skúmaní opodstatnenosti tohto jeho tvrdenia sa dovolací súd riadil úvahou, že v rámci odvolacieho konania bol predovšetkým zvolený obhajca kompetentný posúdiť, či je zdravotne

spôsobilý vykonávať obhajobu obvineného a v prípade iba krátkodobej indispozície požiadať o odročenie verejného zasadnutia, na ktorom došlo k vyhláseniu rozhodnutia o odvolaní. Vzhľadom k tomu, že sa tak nestalo a obhajca obvineného nežiadal krajský súd o odročenie verejného zasadnutia, ktoré sa konalo 6. augusta 2019, použitím argumentácie a contrario, dovolací súd má za to, že obhajca JUDr. Ľubomír Kuchár sa pokladal za zdravotne spôsobilého vykonávať obhajobu obvineného v odvolacom konaní. Napokon domnienke obvineného o úplnej nespôsobilosti jeho zvoleného obhajcu, nesvedčí ani obsah podaní a prednesov obhajcu v odvolacom konaní, z ktorých nemožno badať žiadny zásadný pokles, respektíve stratu kognitívnych schopností JUDr. Ľubomíra Kuchára tak, aby bolo možné uvažovať o pochybnostiach jeho spôsobilosti riadne zastupovať obvineného. V neposlednom rade JUDr. Ľubomír Kuchár bol obvineným zvoleným obhajcom, a nie obhajcom ustanoveným rozhodnutím súdu. V danom prípade teda právny vzťah priameho zastúpenia medzi obvineným a obhajcom vznikol dohodou zmluvných strán a aj prípadné ukončenie tohto vzťahu, ale aj zodpovednosť za prípadnú škodu, nesú zmluvné strany. Právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sa predovšetkým spája s uplatňovaním procesných práv obvineného vyplývajúcich z § 34 ods. 4 Trestného poriadku, čo obvinený nenamietal. Vytýkaná vada (údajná nespôsobilosť obhajcu) nie je opodstatnene namietaná a je možné ju posudzovať skôr len ako špekulatívnu domnienku dovolateľa.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, dovolanie možno podať, rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Podľa § 371 ods. 4, veta prvá Trestného poriadku, dôvody podľa ods. 1 písm. a) až g) konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Ako už v úvode svojho odôvodnenia dovolací súd uviedol, dovolacie konanie ako konanie o mimoriadnom opravnom prostriedku proti už právoplatným rozhodnutiam nie je „ďalším odvolaním“. Osobitným znakom tohto konania je aj podmienka predchádzajúceho namietania vady v základnom trestnom konaní podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku tak, aby sa po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej už neotvárali také právne otázky, ktoré neboli predmetom základného trestného konania. Vyššie uvedené platí aj pre námietku údajného nezákonného zaistenia účtovných záznamov spoločnosti AWINDOR s.r.o. a na podklade týchto účtovných záznamov vypracovaného znaleckého posudku č. 5/2016 Ing. Darinou Štefančíkovou. Uvedenú námietku nemôže obvinený v dovolacom konaní použiť podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku, pretože túto údajnú vadu hoci mu bola známa, nenamietal najneskôr pred odvolacím súdom. Pokiaľ argumentoval, že predmetný znalecký posudok č. 6/2015 mal byť jediným dôkazom, ktorý mohol preukázať jeho vedomosť o tom, že spoločnosť AWINDOR s.r.o. bola v čase objednania tovaru od poškodeného platobne neschopná, tak uvedené je v rozpore so skutočnosťou, nakoľko v základnom trestnom konaní bol ako listinný dôkaz prečítaný, tak návrh spoločnosti AWINDOR s.r.o. na vyhlásenie konkurzu zo 14. mája 2015, ako aj výpoveď obvineného z prípravného konania, z ktorej vyplýva, že v čase skutku vedel o „nedobrej finančnej situácii“ a o „predĺžení“ spoločnosti, v ktorej vykonával funkciu konateľa.

Vzhľadom na to, že obvinený skutočnosťami, ktoré uviedol vo svojom dovolaní nenaplnil žiadne dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku, najvyšší súd na neverejnom zasadnutí jeho dovolanie podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.